

Motion om att etablera Viva Lyceum vård och omsorg

Motion av Jan Jönsson (L)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Emilia Bjuggren

Sammanfattning av ärendet

Jan Jönsson (L) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionären beskriver att det för närvarande finns ett stort behov av medarbetare inom omsorgen och än mer i framtiden då andelen äldre av befolkningen väntas öka kraftigt. Vård- och omsorgsprogrammen på gymnasiet får dock allt för få sökande samtidigt som för få som väl börjar där också fullföljer studierna hela vägen till studenten.

Motionären beskriver en lösning där den som börjar sin utbildning på vård- och omsorgsprogrammet får möjlighet att få sitt körkort delvis betalt som en del av utbildningen, förutsatt att man får godkänt körkortsprov och tar en fullständig yrkesexamen från programmet.

Mot bakgrund av detta föreslår motionären att kommunfullmäktige beslutar:

- Att skapa ett Lyceum vård och omsorg i staden.
- Att utbildningsförvaltningen låter eleverna på vårdprogrammen få körkort helt eller delvis finansierade av staden, givet att man klarar körkortsproven och fullföljer utbildningen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Almega Stockholm och Företagarna.

Almega Stockholm och Företagarna har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret lyfter att flera av de utmaningar som motionären nämner är väl kända och redan föremål för olika insatser inom stadens befintliga utbildningsverksamhet. Vidare framhålls att ett sammanförande av gymnasial vård- och omsorgsutbildning och vuxenutbildning i en särskild enhet skulle innebära betydande organisatoriska, pedagogiska samt ekonomiska utmaningar och att det saknas belägg för att en sådan lösning skulle ge bättre utfall än de satsningar som redan görs. *Arbetsmarknadsnämnden* ser inga uppenbara vinster i att sammanföra komvux och gymnasieskolans utbildningar inom vård- och omsorg för att öka attraktionskraften eller skapa effektivare verksamhet. Komvuxelever är en heterogen målgrupp. Det finns en risk att en sammanslagning inte leder till jämlika förhållanden för eleverna.

Utbildningsnämnden delar motionärens uppfattning att det finns ett stort behov av medarbetare inom vård- och omsorg, men framhåller att det redan finns många samverkansområden mellan stadens befintliga vård- och omsorgsutbildningar samt att det finns flera nackdelar med att bedriva gymnasieskola och Komvux tillsammans. *Äldrenämnden* ser inte några uppenbara vinster med förslaget. Ungdomar och vuxna har olika sätt att lära sig på och har olika erfarenheter av arbetsliv. Det gör att det finns olika behov av pedagogik och tempo i undervisningen.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd delar uppfattningen att kompetensförsörjning inom vård och omsorg är en viktig utmaning, men anser inte att motionens förslag är ändamålsenliga.

Kungsholmens stadsdelsnämnd är generellt positiv till att prova nya sätt att locka fler elever till vård- och omsorgsutbildning. Gällande förslaget om att sammanföra komvux med gymnasiet, tror nämnden att de fördelar motionen tar fram stämmer. Nämnden är dock ändå skeptiskt inställd till förslaget då det kan bli på bekostnad av komvuxeleverna som nämnden bedömer inte får någon fördel av åtgärden.

Södermalms stadsdelsnämnd bedömer att det kan finnas fördelar med att samla Komvux och vård- och omsorgsprogrammet i ett gemensamt utbildningscenter för att samordna resurser och undervisning.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Behovet av undersköterskor och vårdbiträden inom inte minst äldreomsorgen väntas öka kraftigt de kommande åren. Samtidigt väljer alldeles för få ungdomar att läsa vård- och omsorgsprogrammet på gymnasiet. Jag delar därför helt bilden över att vi behöver göra ännu mer för att möjliggöra att fler unga kan antas till och genomföra en vård- och omsorgsutbildning på gymnasial nivå.

För att öka attraktionskraften och få fler ungdomar att slutföra vård- och omsorgsprogrammet har staden därför sedan höstterminen 2025 infört möjligheten till

betalt körkort, för elever på stadens vård- och omsorgsprogram. Jag välkomnar att Liberalerna också ställer sig bakom denna satsning.

När det gäller att samlokalisera vård- och omsorgsutbildningarna för Komvux och gymnasiet kan jag konstatera att det inte finns lokalmässiga förutsättningar att göra detta på Kungsholmens Västra Gymnasium såsom motionären föreslår. Vidare lyfter såväl utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden och äldrenämnden viktiga frågetecken kring om ett sådant förslag verkligen skulle öka attraktionskraften för vård- och omsorgsprogrammet. Exempelvis kan blandningen av vuxna och unga leda till att utbildningen uppfattas som mindre attraktiv av ungdomar samtidigt som det finns behov av olika pedagogiska metoder i mötet med vuxna och unga elever.

Från den rödgröna majoriteten ser vi snarare att det behövs andra åtgärder för att öka attraktionsgraden för våra yrkesprogram på gymnasiet. En sådan som vi även går fram med i årets budget är att starta upp ett nytt yrkesprogram på något av stadens gymnasieskolor som idag har ett mycket högt söktryck och som många ungdomar vill söka sig till. Därtill arbetar vi aktivt med marknadsföringen av stadens yrkesprogram och kommer under våren anordna Yrkes-SM i Stockholm vilket är ett mycket bra tillfälle att öka intresset för stadens yrkesprogram bland blivande gymnasieelever.

Bilaga

Motion om att etablera Viva Lyceum vård och omsorg, dnr KS 2025/438-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra

Föredragande borgarråd meddelar att när det gäller att samlokalisera vård- och omsorgsutbildningarna för Komvux och gymnasiet saknas lokalmässiga förutsättningar att göra detta på Kungsholmens Västra Gymnasium. Dock har vi fått till oss att skolans rektor är positiv till möjligheten. Dessutom bör antalet platser på ekonomiprogrammet i Stockholm minska för att istället utöka på yrkesprogram, varför möjligheter för utökade platser på vård- och omsorgsprogrammet lär uppstå.

Vidare lyfter borgarrådet frågetecken kring om förslaget skulle öka attraktionskraften för vård- och omsorgsprogrammet, men bemöter inte vårt exempel med hotell-och restauranggymnasiet vid Globen, där detta upplägg fungerar mycket bra. Varför upplägget fungerar bättre på en sådan linje, men verkar negativt på en vård- och omsorgslinje framgår inte av borgarrådets svar.

Vår motion tar upp Stockholms hotell- och restauranglinje som ett bra exempel, varifrån man kan hämta inspiration för att blanda gymnasieplatser med komvuxplatser. De vuxna eleverna på hotell- och restaurang har visat sig kunna bidra tillökad studiero i klasserna eftersom de inte har tid att misslyckas med studierna.

Vi ser ett mycket stort behov av att på kort och lång sikt säkerställa bemanningen inom äldreomsorgen. Prognoserna visar tydligt att antalet äldre stockholmare kommer att öka kraftigt de kommande åren. Om vi inte agerar redan nu riskerar vi att stå utan tillräckligt med utbildad personal när behovet blir som störst. Vi behöver således utveckla nya metoder för att locka fler till vård- och omsorgsutbildningarna. Förslaget om att etablera ett Viva Lyceum vård och omsorg, och att samtidigt pröva incitament som körkortsstöd för elever som fullföljer utbildningen, är exempel på åtgärder som skulle kunna bidra till fler utbildade medarbetare inom äldreomsorgen.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 18 februari 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Jan Jönsson (L) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionären beskriver att det för närvarande finns ett stort behov av medarbetare inom omsorgen och än mer i framtiden då andelen äldre av befolkningen väntas öka kraftigt. Det finns en god arbetsmarknad för vårdbiträden. Tyvärr tillhör dock vård- och omsorgsprogrammen på gymnasiet det yrkesprogram som får allt för få sökande samtidigt som för få som väl börjar där också fullföljer studierna hela vägen till studenten.

Motionären beskriver att Skövde kommun har en lösning där den som börjar sin utbildning på vård- och omsorgsprogrammet får möjlighet att få sitt körkort delvis betalt som en del av utbildningen, förutsatt att man får godkänt körkortsprov och tar en fullständig yrkesexamen från programmet. Motionären anser att detta skulle kunna vara ett viktigt led i att få fler att söka och gå klart en sådan utbildning.

Motionären skriver att det också finns anledning att inspireras av yrkeslinjen hotell- och restaurang i Globen som kombinerar vuxenutbildning med sina gymnasieklasser. Erfarenheten är att de mycket studiemotiverade äldre eleverna bidrar till en god studiero i klassrummet.

Motionären ser att man på liknande sätt skulle kunna etablera Viva Lyceum vård och omsorg i Stockholms stad där man sammanför komvux och gymnasium vilket även skulle kunna få goda samordningseffekter. Till skillnad från gymnasiet så är vård- och omsorgsprogrammet på komvuxsidan populärt. Förslagsvis förläggs detta utbildningscenter till Kungsholmen Västra.

Mot bakgrund av vad som anförs ovan föreslår motionären att kommunfullmäktige beslutar:

- Att skapa ett Lyceum vård och omsorg i staden.
- Att utbildningsförvaltningen låter eleverna på vårdprogrammen få körkort helt eller delvis finansierade av staden, givet att man klarar körkortsproven och fullföljer utbildningen.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Almega Stockholm och Företagarna.

Almega Stockholm och Företagarna har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 4 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret delar uppfattningen att det är viktigt att stärka kompetensförsörjningen inom vård och omsorg, särskilt utifrån en växande äldre befolkning och det ökade behovet av utbildad personal inom välfärdssektorn. Flera av de utmaningar som motionären lyfter, såsom lågt söktryck till vård- och omsorgsprogrammet på gymnasiet, är väl kända och redan föremål för olika insatser inom stadens befintliga utbildningsverksamhet.

Stadsledningskontoret bedömer inte att det är ändamålsenligt att inrätta ett nytt utbildningscenter i form av Viva Lyceum vård och omsorg enligt den modell som föreslås i motionen. Det finns redan idag en utbyggd struktur för både gymnasial vård- och omsorgsutbildning och vuxenutbildning inom staden. Att sammanföra dessa i en särskild enhet skulle innebära betydande organisatoriska, pedagogiska samt ekonomiska utmaningar och det saknas belägg för att en sådan lösning skulle ge bättre utfall än de satsningar som redan görs. Till exempel har ungdomar och vuxna olika sätt att lära sig och har olika erfarenheter av arbetsliv vilket gör att det finns olika behov av pedagogik och tempo i undervisningen. Det finns en risk att en sammanslagning inte leder till jämlika förhållanden för eleverna. Utbildningarna ges dessutom över olika lång tid och i olika fart och har därför olika organisation med olika start och slut i kurserna.

I Stockholms stad har komvux flera olika spår som leder till undersköterska vilket gör det mer komplicerat att förena med olika utbildningsformer. En majoritet av eleverna har svenska som andra språk och många kombinerar studier med arbete. Andra former av samverkan sker istället inom olika områden mellan gymnasieskolan och komvux.

Utbildningsnämnden har i samband med beslut om Kommunfullmäktiges budget för 2025 fått i uppdrag genomföra flera insatser för att stärka attraktiviteten för stadens yrkesutbildningar. Inom ramen för det arbetet har förvaltningen sett över fördelarna och möjligheten att införa ett körkortsstipendium riktat till elever på vård- och omsorgsprogrammet. Utbildningsförvaltningen avser att under hösten 2025 återkomma med ett samlat ärende till utbildningsnämnden kring arbetet med att stärka yrkesprogrammets attraktivitet.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 augusti 2025 följande.

Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Reservation av Christina Tufvesson (L), se Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 14 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen delar motionärens analys att det finns ett stort behov av medarbetare inom vård och omsorg. Ur ett hållbarhetsperspektiv är det därför betydelsefullt att fortsätta utveckla insatser som gör yrkesrollen och yrkesutbildningen mer attraktiv.

Att skapa ett Lyceum vård och omsorg i staden

Förvaltningen ser inga uppenbara vinster att sammanföra gymnasieskolans vård- och omsorgsprogram med komvux vård- och omsorgsutbildningar för att öka attraktionskraften eller skapa effektivare verksamhet. Stockholms stad har helt andra volymer än kommuner motsvarande Skövde kommun.

Under 2024 läste 3 700 komvuxelever vård- och omsorg utspridda på tre skolor i Stockholms stad. Komvuxelever är heterogen målgrupp. Ungdomar och vuxna har olika sätt att lära sig och har olika erfarenheter av arbetsliv. Det gör att det finns olika behov av pedagogik och tempo i undervisningen. Det finns därför en risk att en sammanslagning inte leder till jämlika förhållanden för eleverna.

I Stockholm har komvux flera olika spår som leder till undersköterska vilket gör det mer komplicerat att förena med olika utbildningsformer. Verksamheten är till exempel anpassad för att ge utbildning året runt. En majoritet av eleverna har svenska som andra språk och många kombinerar studier med arbete. Andra former av samverkan sker istället inom olika områden mellan gymnasieskolan och komvux.

Förvaltningen avstyrker förslaget i motionen.

Att utbildningsförvaltningen låter elever på vårdprogrammen få körkort helt eller delvis finansierade av staden

Förvaltningen har inga synpunkter på finansiering av körkort till elever som läser på en gymnasieutbildning.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 8 augusti 2025 följande.

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservation av Jan Jönsson (L), se Reservationer m.m.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 6 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar motionärens uppfattning att det finns ett stort behov av medarbetare inom vård- och omsorg. Det medför att förvaltningen behöver fortsätta sitt arbete med att utveckla utbildningens attraktivitet och kvalitet.

Staden erbjuder redan vård- och omsorgsprogrammet både inom gymnasieskolan och Komvux. Det bedrivs ett nära samarbete mellan de berörda förvaltningarna, till vilka

utöver utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen även hör äldreförvaltningen och ett flertal stadsdelsförvaltningar. Förvaltningen ser därför inget behov att integrera de två utbildningarna för att uppnå samordningsfördelar.

Förvaltningen bedömer att vård- och omsorgsutbildningarna på gymnasieskolan och Komvux inte lämpar sig för att bedrivas tillsammans av ett flertal skäl.

Utbildningarna ges över olika lång tid och i olika fart och har därför olika organisation med olika start och slut i kurserna. Undervisningen försvåras därför avsevärt om grupperna består av både gymnasie- och Komvuxelever. Gymnasieelever har därtill ett behov av att känna skoltillhörighet, medan Komvuxelever är mer självständiga. Utbildningens attraktivitet inom målgruppen ungdomar riskerar därför att påverkas negativt om grupperna blandas med vuxna elever.

Motionären föreslår att utbildningscentret Viva Lyceum vård och omsorg förläggs till Kungsholmens västra gymnasium. Förvaltningen bedömer att det inte finns förutsättningar att expandera verksamheten inom skolans befintliga lokalresurser.

Motionären föreslår vidare att staden utifrån vissa villkor helt eller delvis finansierar körkort för elever på vård- och omsorgsprogrammet med Skövde kommun som förebild. Förvaltningen konstaterar att det utöver Skövde finns ytterligare ett stort antal kommuner i landet som erbjuder någon form av finansiering av körkort för elever på vård- och omsorgsprogrammet. Utbildningsnämnden har i samband med beslut om Kommunfullmäktiges budget för 2025 fått i uppdrag genomföra flera insatser för att stärka attraktiviteten för stadens yrkesutbildningar. Inom ramen för det arbetet har förvaltningen sett över fördelarna och möjligheten att införa ett körkortsstipendium riktat till elever på vård- och omsorgsprogrammet. Om ett sådant stipendium införs behöver det utformas så att det överensstämmer med förutsättningarna i Stockholms stad. Förvaltningen avser att under hösten 2025 återkomma med ett samlat ärende till utbildningsnämnden kring arbetet med att stärka yrkesprogrammets attraktivitet.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 augusti 2025 följande.

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen om att etablera Viva Lyceum vård och omsorg i Stockholms stad och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande av Margita Jacobsson (L), se Reservationer m.m.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 3 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Det är viktigt att arbeta för att säkerställa den framtida kompetensförsörjningen av undersköterskor och locka fler personer till undersköterskeutbildningen.

Förvaltningen ser också att det finns anledning att arbeta för att få in fler män i utbildningen för att kunna arbeta i äldreomsorgen. Därför bör samarbetet mellan

äldreförvaltningen, socialförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen fortsätta för att verka så fler ungdomar och vuxna vill studera till undersköterska och därefter fortsätta sin yrkeskarriär i äldreomsorgen.

Vuxna och ungdomars sätt att lära sig skiljer sig åt då många vuxna har arbetslivserfarenheter som inte ungdomarna har vilket gör att det kan vara svårt för läraren i en blandad klass att hitta rätt pedagogiska metoder och rätt tempo. Vuxna har ofta arbetslivserfarenhet och kombinerar ofta studier och arbetsliv och det gör att undervisningen bör kunna anpassas för deltidsstudier.

Många vuxenstuderande har svenska som andraspråk och det gör också att undervisningen kan behöva anpassas i tempo och med stöd. Det kan också finnas behov av kombinationsutbildningar i yrkespaketet till undersköterska tillsammans med svenska.

Ungdomar som studerar på gymnasium vill gärna träffa andra ungdomar vilket gör att det inte är en självklarhet att flytta klasser från ett ungdomsgymnasium till ett vuxengymnasium. Vuxenstuderande har många gånger svårt att resa långt för att komma till utbildningen. Staden bör istället starta vuxenutbildning i de områden som omfattas av programmet Sammanhållen stad, för att nå nya målgrupper och fler personer som annars inte sökt sig till utbildningen.

Utbildningsförvaltningen utreder frågan gällande finansiering av körkortsutbildning för elever på gymnasium i Stockholms stad.

Förvaltningen ser inga tydliga vinster med att etablera Viva Lyceum vård och omsorg i staden genom att sammanföra gymnasieskolans vård- och omsorgsprogram med motsvarande program på komvux. Förvaltningen bedömer att attraktionskraften till utbildningarna inte kommer att öka eller skapa effektivare verksamhet om man utbildar unga och vuxna tillsammans.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 augusti 2025 följande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Peter Backlund (L), se Reservationer m.m.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 12 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen delar uppfattningen att det är viktigt att stärka kompetensförsörjningen inom vård och omsorg, särskilt utifrån en växande äldre befolkning och det ökade behovet av utbildad personal inom välfärdssektorn. Flera av de utmaningar som motionären lyfter, såsom lågt söktryck till vård- och

omsorgsprogrammet på gymnasiet, är väl kända och redan föremål för olika insatser inom stadens befintliga utbildningsverksamhet.

Stadsdelsförvaltningen bedömer inte att det är ändamålsenligt att inrätta ett nytt utbildningscenter i form av Viva Lyceum vård och omsorg enligt den modell som föreslås i motionen. Det finns redan idag en utbyggd struktur för både gymnasial vård- och omsorgsutbildning och vuxenutbildning inom staden. Att sammanföra dessa i en särskild enhet skulle innebära betydande organisatoriska, pedagogiska samt ekonomiska utmaningar och det saknas belägg för att en sådan lösning skulle ge bättre utfall än de satsningar som redan görs.

Förslaget om körkortsfinansiering som incitament för att fullfölja utbildningen är intressant, men väcker flera frågor kring likvärdighet, rättvisa och kostnadseffektivitet. Att differentiera incitament utifrån program eller målgrupp riskerar att skapa oönskade skillnader mellan elever och strider mot principen om likvärdig utbildning i stadens regi. Stadsdelsförvaltningen bedömer att andra, redan pågående åtgärder för att öka genomströmning och fullföljda studier är mer ändamålsenliga och i linje med stadens utbildningspolitiska inriktning.

Förslaget om körkortsfinansiering bedöms ha begränsad relevans, då körkort sällan är ett krav inom hemtjänsten i Stockholm. Stadens arbetssätt bygger i stor utsträckning på gång och cykel, i linje med miljö- och hållbarhetsmål. Det är oklart hur körkortsfinansiering skulle bidra till ökad genomströmning i utbildning eller förbättrad matchning mot arbetsmarknaden. Sammanfattningsvis bedömer stadsdelsförvaltningen att motionens förslag inte tillför tillräcklig nytta för att motivera en riktad satsning.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 augusti 2025 följande.

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar tjänsteutlåtandet som svar på motionen

Reservation av Charlotta Schenholm (L), se Reservationer m.m.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 juli 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer att det behövs fler individer som går och fullföljer vård- och omsorgsutbildning för att uppfylla det ökade kompetensförsörjningsbehovet inom äldreomsorgen framöver. Förvaltningen är generellt positiv till att prova nya sätt att locka fler elever till vård- och omsorgsutbildning samt efterföljande anställning inom äldreomsorgssektorn.

En grundförutsättning för en god kvalitet inom äldreomsorgen, är att medarbetarna har ett genuint intresse och engagemang för att arbeta med människor i behov av stöd och omsorg. Vid insatser för att locka fler till äldreomsorgen, krävs det därför att åtgärden attraherar dem som har de egenskaper och intresse som behövs i yrket. Vid införande

av nya arbetssätt vill förvaltningen även påtala att en analys görs innan som visar att den förväntade nyttan överstiger kostnaderna för att säkra att skattemedlen nyttjas på ett lämpligt sätt.

Långsiktigt bedömer förvaltningen att det som framförallt krävs för att fler ska söka sig till vård-och omsorgsprogrammet, är att säkerställa att yrket är attraktivt vilket bland annat innebär att medarbetare har goda arbetsvillkor, meningsfulla uppdrag och att statusen för yrket höjs.

Förslag i motionen: ge elever på vårdprogrammen körkort helt eller delvis finansierade av staden

Gällande förslaget att erbjuda elever finansiering av körkort som en del i att få ökat söktryck till sina utbildningar, har flera kommuner i Sverige provat eller planerar att prova detta. Förvaltningen föreslår att kontakt tas med några av dessa, särskilt tätbebyggda kommuner med fungerade kollektivtrafik, för att hämta in deras erfarenheter. För att åtgärden om körkort ska vara relevant och ett effektivt nyttjande av skattemedel, behöver det innebära att det är troligt att körkort är ett incitament som medför att fler elever går och fullföljer vård-och omsorgsprogrammet.

Inom äldreomsorgen på Kungsholmen är det ytterst få arbetstagare som behöver körkort inom sin anställning då det är en innerstadsstadsdel där medarbetarna promenerar, cyklar eller använder kollektivtrafik för att ta sig mellan omsorgstagare. Att ge individer körkort helt eller delvis betalt, är därför framförallt en personlig förmån då den inte behövs för att utöva yrket inom äldreomsorgen på Kungsholmen.

Förslag i motionen: skapa ett Lyceum vård och omsorg i staden, förslagsvis på Kungsholmen Västra

Förvaltningen bedömer att förslaget att införa Viva Lyceum, där komvux och gymnasium sammanförs, skulle skapa större studiero i klassrummen såsom motionen lyfter. Åtgärden skulle även kunna vara positiv för lärarna på gymnasiet då det ger ökad vuxennärvaro. Förvaltningen är dock ändå skeptiskt inställd till förslaget då det kan bli på bekostnad av komvuxeleverna som förvaltningen bedömer inte får någon fördel av åtgärden. Den stora majoriteten som går vård- och omsorgsprogrammet kommer från komvux och det är därför väsentligt att säkerställa att komvuxelever blir nöjda med sin skolgång.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 augusti 2025 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen

Reservation av Johan Lisspers (L), se Reservationer m.m.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 4 april 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Södermalms stadsdelsförvaltning delar motionens beskrivning om att behovet av personal inom äldreomsorgen är stort och att det kommer att öka när befolkningen blir äldre. Därför är kompetensförsörjningen en av förvaltningens viktigaste frågor.

Förvaltningen ser att det är högst angeläget att staden arbetar tillsammans med denna fråga för att ha en stad som håller samman och för att äldreomsorgen ska vara resurseffektiv och hållbar.

Att säkra rätt kompetens är en av stadsdelsnämndens viktigaste prioriteringar, både på kort och lång sikt. Förvaltningen deltar i de kompetensutvecklingssatsningar som anordnas av äldreförvaltningen. Bland annat för att vidareutbilda tillsvidareanställda medarbetare som idag inte når upp till utbildningskraven för den skyddade yrkestiteln undersköterska samt för språkstöd. Förvaltningen fortsätter även arbeta med att rekrytera, behålla och utveckla personal. En viktig del i arbetet är att hitta bemanningslösningar som minskar antalet timanställda inom äldreomsorgen. Detta är viktigt för att brukarna ska få bättre kontinuitet och för att personalen ska få ett mer hållbart och tryggt arbetsliv. För att lyckas krävs ett långsiktigt arbete med scheman som är anpassade, kostnadseffektiva och attraktiva. Det handlar om att hitta flexibla bemanningslösningar, där resursteam är ett exempel på vad som kan fungera.

När det gäller att få fler att välja vård- och omsorgsprogrammet på gymnasiet anser förvaltningen att samarbetet med gymnasieskolorna behöver bli bättre och mer organiserat. Förvaltningen ser att ett viktigt steg är att fortsätta erbjuda feriejobb inom vård och omsorg. Genom att unga får testa yrket redan under gymnasietiden får de inte bara värdefull arbetslivserfarenhet – det kan också väcka intresse för en framtid inom äldreomsorgen och göra vägen in i arbetslivet lättare. Samarbetet med lärosäten och andra utbildningsaktörer behöver stärkas för att bredda rekryteringsunderlaget och säkerställa att framtidens medarbetare inom stadsdelsområdets äldreomsorgsverksamheter har rätt kompetens.

Förvaltningen ser att det kan finnas fördelar med att samla Komvux och vård- och omsorgsprogrammet i ett gemensamt utbildningscenter för att samordna resurser och undervisning. Däremot är förvaltningen osäker på om det skulle ge en kvalitativ höjning och leda till ett bra erfarenhetsutbyte mellan yngre och äldre studerande, då skillnaderna i ålder och bakgrund mellan eleverna kan göra det svårt att skapa en naturlig gemenskap i lärandet. Olika typer av pedagogik kan behöva tillämpas.

Äldreomsorgsavdelningen på Södermalms stadsdelsförvaltning är en av fem stadsdelsförvaltningar som utgör en akademisk nod. Det innebär att förvaltningen tar emot studenter från skolor och lärosäten exempelvis specialistundersköterskor, sjuksköterskor, arbetsterapeuter men även studenter som skriver uppsatser. Arbetet i noden omfattar även en samverkan med äldreförvaltningen, lärosäten och med stadens övriga akademiska noder. Syftet är att bland annat att kunna praktisera innovation och forskningsresultat.

När det gäller förslaget om att attrahera fler att söka vård- och omsorgsprogrammet genom att erbjuda körkortsstöd som en del av utbildningen är förvaltningens

bedömning att det incitamentet inte är lika lockande för stadens medarbetare som inom mindre städer utifrån att kollektivtrafiken är väl utvecklad här och att de flesta pendlar eller reser med kollektivtrafik både under och efter arbetstid. Förvaltningen har endast krav på B-körkort för de som är tillsvidareanställda och arbetar natt inom hemtjänsten.

Förvaltningen har även varit i kontakt med Härnösands kommun som prövat detta och där har projektet avstannat på grund av ekonomiska aspekter och lågt intresse.

Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsnämnden

Reservation av Christina Tufvesson (L)

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut
2. Att bifalla motionen
3. Att därutöver anföra följande

Arbetsmarknadsförvaltningen förefaller ha missförstått vår motion. För det första handlar det om att ta inspiration från Skövde kommun vad gäller hur man hanterar körkort – att kommunen delvis finansierar ungdomens körkort som en del av utbildningen. Vad gäller detta har förvaltningen inga synpunkter.

Sedan tar motionen upp Stockholms hotell- och restauranglinje som ett bra exempel, varifrån man kan hämta inspiration för att blanda gymnasieplatser med komvuxplatser. Detta för att öka studieron i klassen, vilket man på den linjen lyckats väl med i Stockholm. Detta förhållande kommenterar förvaltningen inte. Utan här hänvisar förvaltningen enbart till att Stockholms stad har helt andra volymer än Skövde kommun (!) och till att det finns risk för att sammanslagning ”inte leder till jämlika förhållanden för eleverna” utan att förklara var denna bristande jämlikhet möjligen skulle kunna bestå.

Förvaltningen skriver att ungdomar och vuxna har olika sätt att lära sig och har olika erfarenheter av arbetsliv. Det gör att det finns olika behov av pedagogik och tempo i undervisningen. Tycker förvaltningen därmed inte att Stockholm hotell- och restauranglinje är en väl fungerande modell? Vi får inte klarhet utifrån förvaltningens tjänsteutlåtande.

Dessutom skriver förvaltningen att inom Komvux har de flesta elever på vård och omsorg svenska som andra språk. Det har de ju uppenbarligen även inom gymnasiets vård- och omsorgsprogram.

Utbildningsnämnden

Reservation av Jan Jönsson (L)

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. Att tillstyrka motionen.
3. Att därutöver anföra följande:

Förvaltningen framhåller att det finns flera nackdelar med att bedriva gymnasieskola och Komvux tillsammans. Vidare menar förvaltningen att Kungsholmens västra gymnasium inte har rätt förutsättningar för inrättande av det nya utbildningscentret enligt förslaget. Men vår motion tar upp Stockholms hotell- och restauranglinje som ett bra exempel, varifrån man kan hämta inspiration för att blanda gymnasieplatser med komvuxplatser. De vuxna eleverna på hotell- och restaurang har visat sig kunna bidra tillökad studiero i klasserna eftersom de inte har tid att misslyckas med studierna. Vidare fick vi intrycket vid besök på Kungsholmens västra gymnasium att man ställde sig positiva till ett sådant vård- och omsorgscenter. Det förvånar oss därför att inte förvaltningen instämmer i förslaget.

Dessutom skriver förvaltningen att inom Komvux har de flesta elever på vård och omsorg svenska som andra språk. Det har de ju uppenbarligen även eleverna inom gymnasiets vård- och omsorgsprogram.

Äldrenämnden

Särskilt uttalande av Margita Jacobsson (L)

Vi ser ett mycket stort behov av att på kort och lång sikt säkerställa bemanningen inom äldreomsorgen. Prognoserna visar tydligt att antalet äldre stockholmare kommer att öka kraftigt de kommande åren. Om vi inte agerar redan nu riskerar vi att stå utan tillräckligt med utbildad personal när behovet blir som störst.

Motionens intention är att inspireras av fungerande modeller på andra håll i landet och utveckla nya metoder för att locka fler till vård- och omsorgsutbildningarna. Förslaget om att etablera ett Viva Lyceum vård och omsorg, och att samtidigt pröva incitament som körkortsstöd för elever som fullföljer utbildningen, är exempel på åtgärder som skulle kunna bidra till fler utbildade medarbetare inom äldreomsorgen.

Vi vänder oss emot att majoriteten väljer att helt avslå förslaget. När vi står inför en av välfärdens största framtidsutmaningar kan vi inte nöja oss med en förhandsbedömning om att det inte skulle ge effekt. Det minsta som bör göras är att utreda frågan grundligt och pröva om metoder som redan visat sig framgångsrika på andra håll kan bidra till att fler söker sig till vård- och omsorgsyrken i Stockholm.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation av Peter Backlund (L)

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra:

Liberalernas motion om att etablera ett särskilt utbildningscenter Viva Lyceum vård och omsorg handlar om att på ett nytt sätt försöka öka attraktionen för yrken inom vård och omsorg. Vi vet att behovet av utbildad personal inom dessa yrken nu och i framtiden är skriande. Även om Stockholms stad gör insatser för att öka attraktionen, är det uppenbart att åtgärderna inte varit tillräckliga eftersom söktrycket fortfarande är lågt. Frågan bör bli föremål för en ordentlig utredning och motionen bör bifallas

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation av Charlotta Schenholm (L)

1. Att bifalla motionen.
2. Att därutöver anföra följande

Vi ser ett mycket stort behov av att på kort och lång sikt säkerställa bemanningen inom äldreomsorgen. Prognoserna visar tydligt att antalet äldre stockholmare kommer att öka kraftigt de kommande åren. Om vi inte agerar redan nu riskerar vi att stå utan tillräckligt med utbildad personal när behovet blir som störst.

Motionens intention är att inspireras av fungerande modeller på andra håll i landet och utveckla nya metoder för att locka fler till vård- och omsorgsutbildningarna. Förslaget om att etablera ett Viva Lyceum vård och omsorg, och att samtidigt pröva incitament som körkortsstöd för elever som fullföljer utbildningen, är exempel på åtgärder som skulle kunna bidra till fler utbildade medarbetare inom äldreomsorgen.

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation av Johan Lisspers (L)

1. Att bifall motionen.
2. Att därutöver anföra följande

Vi ser ett mycket stort behov av att på kort och lång sikt säkerställa bemanningen inom äldreomsorgen. Prognoserna visar tydligt att antalet äldre stockholmare kommer att öka kraftigt de kommande åren. Om vi inte agerar redan nu riskerar vi att stå utan tillräckligt med utbildad personal när behovet blir som störst.

Motionens intention är att inspireras av fungerande modeller på andra håll i landet och utveckla nya metoder för att locka fler till vård- och omsorgsutbildningarna. Förslaget om att etablera ett Viva Lyceum vård och omsorg, och att samtidigt pröva incitament som körkortsstöd för elever som fullföljer utbildningen, är exempel på åtgärder som skulle kunna bidra till fler utbildade medarbetare inom äldreomsorgen.